USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU (EU) 2021/1639

ze dne 29. dubna 2021

obsahující připomínky, které jsou nedílnou součástí rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Evropského orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění na rozpočtový rok 2019

EVROPSKÝ PARLAMENT,

— s ohledem na své rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Evropského orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění na rozpočtový rok 2019,

— s ohledem na článek 100 a přílohu V jednacího řádu,

— s ohledem na stanovisko Hospodářského a měnového výboru,

— s ohledem na zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A9-0079/2021),

A. vzhledem k tomu, že podle výkazu příjmů a výdajů ([1]), který předložil Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění (dále jen „orgán"), činil jeho konečný rozpočet na rozpočtový rok 2019 celkem 27 138 027,61 EUR, což ve srovnání s rokem 2018 představuje nárůst o 7,66 %; vzhledem k tomu, že je tento orgán financován z příspěvku Unie (10 083 336 EUR, což představuje 37,16 %) a z příspěvků vnitrostátních orgánů dohledu členských států (17 054 691,61 EUR, což představuje 62,84 %);

B. vzhledem k tomu, že Účetní dvůr ve své zprávě o roční účetní závěrce Evropského orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění za rozpočtový rok 2019 (dále jen „zpráva Účetního dvora") uvádí, že získal přiměřenou jistotu, že účetní závěrka orgánu je spolehlivá a uskutečněné operace jsou legální a správné;

Rozpočtové a finanční řízení

1. s uspokojením konstatuje, že výsledkem úsilí vynaloženého v souvislosti s monitorováním rozpočtu během rozpočtového roku 2019 byla míra plnění rozpočtu 100 %, tedy podobná jako v roce 2018; dále konstatuje, že míra čerpání prostředků na platby dosáhla 85,63 %, což představuje zvýšení o 0,15 % ve srovnání s rokem 2018;

2. konstatuje, že ze zprávy Účetního dvora vyplývá, že rozpočtové dokumenty z roku 2019 plně nepopisují, jak byla vypočítána výše příspěvků Unie a příslušných vnitrostátních orgánů členských států ESVO, a že odhadnutá výše příspěvků příslušných vnitrostátních orgánů na podporu důchodového zabezpečení hrazenou zaměstnavatelem nebyla upravena podle skutečné částky v roce 2019, což vedlo k vyššímu příspěvku, než bylo třeba; z odpovědi orgánu se dozvídá, že klíč určující výši příspěvků Unie a příslušných vnitrostátních orgánů je stanoven jeho zřizovacím nařízením (zejména v článku 62) a vypočítává se podle definovaného váhového faktoru a že reálné údaje o důchodech jsou známy až v prosinci, takže doba zbývající do konce roku nedostačuje k přípravě změny rozpočtu, která by skutečnou částku odrážela;

3. konstatuje, že podle zprávy Účetního dvora není příspěvek příslušných vnitrostátních orgánů a Unie procentuálně konzistentní s tím, jaká byla situace v roce 2017 (Unie 37,16 % a 62,84 %), a že v roce 2019 byl rozdělen přebytek z roku 2017 (EU 40 % a příslušné vnitrostátní orgány 60 %); na základě odpovědi orgánu konstatuje, že jeho zřizovací nařízení sice stanovuje klíč určující výši finančních příspěvků Unie (40 %) a příslušných vnitrostátních orgánů (60 %), nicméně v důsledku mylného výkladu byl v letech 2017 a 2019 celkový procentní podíl prostředků vybraných od příslušných vnitrostátních orgánů vyšší než podíl Unie; konstatuje, že orgán vrátil Unii v plné výši rozpočtový přebytek z roku 2017 a Unie jej v roce 2019 za použití původního klíče pro financování 40/60 vyplatila orgánu zpět; vyzývá orgán, aby zdokonalil svou politiku podávání zpráv s cílem vyhnout se nesrovnalostem v budoucnu;

([1]) Úř. věst. C 391, 18.11.2019, s. 29.

Výkonnost

4. s uspokojením si všímá, že orgán používá určitá opatření, např. klíčové ukazatele výkonnosti, k posouzení přínosu své činnosti a další opatření ke zlepšení svého rozpočtového řízení, jako je průměrný počet respondentů v rámci příslušných veřejných konzultací ohledně spotřebitelských témat a 99% míra plnění rozpočtu; s uspokojením konstatuje, že orgán splnil svůj cíl u všech klíčových výkonnostních ukazatelů;

5. bere na vědomí, že 91 % pracovního programu orgánu, včetně 303 různých produktů a služeb, bylo úspěšně naplněno a že zbývajících 9 % se setkalo s menším zpožděním v důsledku upřednostnění jiných naléhavějších požadavků, závislosti na třetích stranách a měnících se požadavků;

6. konstatuje, že orgán v současné době nahrazuje svůj stávající elektronický systém řízení lidských zdrojů systémem Sysper, který poskytla Komise; bere na vědomí, že orgánu to přinese nižší náklady, synergie a efektivitu; konstatuje, že zpoždění projektu související s jeho rozsáhlostí bylo vyřešeno a že se očekávalo, že bude realizován v roce 2020; žádá orgán, aby orgánu příslušnému pro udělení absolutoria podal zprávu o konkrétních výsledcích v tomto ohledu;

7. s uspokojením bere na vědomí, že orgán aktivně hledá možnosti pro zvýšení efektivity a synergií s ostatními agenturami, zejména Evropským orgánem pro bankovnictví a Evropským orgánem pro cenné papíry a trhy, prostřednictvím Společného výboru evropských orgánů dohledu a postupů společného zadávání veřejných zakázek; vítá, že orgán spolupracuje s dalšími agenturami v oblastech souvisejících s finančními technologiemi, inovacemi a kybernetickou odolností; důrazně orgán vybízí, aby aktivně usiloval o rozšíření a prohloubení spolupráce se všemi agenturami Unie;

8. vybízí orgán, aby pokračoval v digitalizaci svých služeb jakožto způsobu omezení byrokracie;

9. vítá úsilí orgánu EIOPA o koordinovanější režim dohledu v rámci evropského finančního systému; zdůrazňuje jeho úlohu spočívající v zajišťování stabilního, dobře integrovaného, účinného a bezpečného finančního trhu; zdůrazňuje význam ochrany spotřebitelů v Unii prosazováním spravedlnosti a transparentnosti na trhu s produkty a finančními službami a očekává, že obdrží aktuální informace o budoucích opatřeních přijatých v tomto směru, včetně reakcí na výzvy spojené s digitalizací hospodářství a opatřeními v oblasti udržitelnosti;

10. vítá nová opatření orgánu EIOPA, jejichž cílem je posílit ochranu spotřebitelů, včetně bilaterálních návštěv zemí se zaměřením na problematiku chování, podpory příslušných vnitrostátních orgánů a rozvoje platforem pro spolupráci zaměřených na přeshraniční otázky, aby se naplnila potřeba zajistit v některých členských státech důkladnější dohled, a odstraňovat tak riziková místa na pojistných trzích a chránit spotřebitele před nekalými postupy nadnárodních pojišťoven;

11. zdůrazňuje povinnost finančního systému náležitě reagovat na výzvy v oblasti finanční udržitelnosti, Zelenou dohodu pro Evropu a Pařížskou dohodu;

12. domnívá se, že úkoly orgánu se od jeho zřízení postupně rozšiřují; konstatuje, že navyšování rozpočtu by mělo být postupné a průběžné a mělo by odpovídat rozšiřování kompetencí; domnívá se, že budoucí povinnosti, které vyplynou mimo jiné ze strategie v oblasti digitálních financí, i úkoly vyplývající z boje proti praní peněz vyžadují, aby se jim přizpůsobilo financování orgánu;

13. zdůrazňuje, že v některých případech nezohledňují mandáty přijaté na úrovni 1 právních předpisů minimální časové rámce potřebné k tomu, aby orgán provedl nezbytné kroky k rozvoji a přijetí opatření na úrovni 2, a proto je následně nezbytné přerozdělovat zdroje, což způsobuje zpoždění při provádění některých opatření;

14. konstatuje, že vzhledem k tomu, že se činnost orgánu EIOPA v rostoucí míře přesouvá od regulačních úkolů k vymáhání a uplatňování právních předpisů Unie, musí být jeho rozpočtové a personální zdroje vnitřně přerozděleny; poukazuje na to, že striktní důraz na mandát přidělený unijním normotvůrcem zajistí účinnější a účelnější využívání zdrojů; domnívá se, že je potřeba více prostředků a zaměstnanců a lepší řízení vedení a postupů, aby se podpořilo sbližování dohledu, které přispěje k fungování vnitřního trhu; zdůrazňuje, že je naléhavě nutné přidělit orgánu dostatečné zdroje, aby mohl odpovídajícím a účinným způsobem plnit svěřené úkoly;

15. domnívá se, že by orgán EIOPA měl zohledňovat nové digitální výzvy i výzvy v oblasti udržitelnosti; domnívá se, že splnění těchto stanovených cílů a jejich začlenění do regulačního rámce a rámce dohledu musí být vždy v souladu s posilováním trhu, aniž by byla oslabena jeho konkurenceschopnost nebo kladena nadměrná zátěž na účastníky trhu, zejména na malé a střední podniky; domnívá se, že na monitorování plnění těchto cílů musí být vyčleněny dostatečné prostředky;

16. zdůrazňuje, že orgán EIOPA musí při provádění svých činností věnovat pozornost dodržování právních předpisů Unie, uplatňování hlavního principu, jímž je zásada proporcionality, a dodržování základních zásad, jimiž se řídí vnitřní trh;

17. vyzývá orgán EIOPA, aby zajistil, že budou doporučení Účetního dvora řádně zohledněna a provedena;

18. vyzývá orgán EIOPA, aby se zabýval dlouhodobými systémovými výzvami, které vyplývají z prostředí nízkých reálných úrokových sazeb, jež jsou zejména relevantní pro fondové důchodové systémy, některé produkty životního pojištění a pojistné produkty s investiční složkou, a aby hledal případná řešení na úrovni EU, která by byla prospěšná pro spotřebitele/investory a zajistila finanční stabilitu poskytovatelů služeb;

19. žádá orgán EIOPA, aby proaktivně řešil otázky udržitelnosti a heterogenity u soukromých fondových důchodových systémů v Unii takovým způsobem, který ochrání spotřebitele/investory i integritu trhu;

Personální politika

20. bere na vědomí, že ke dni 31. prosince 2019 byl plán pracovních míst proveden z 98,26 %, přičemž ze 115 dočasných zaměstnanců schválených na základě rozpočtu Unie (ve srovnání se 112 schválenými pracovními místy v roce 2018) jich bylo jmenováno 113; konstatuje, že kromě toho pro orgán v roce 2019 pracovalo 36 smluvních zaměstnanců a 17 vyslaných národních odborníků;

21. bere na vědomí nepoměr v zastoupení žen a mužů vykázaný za rok 2019 ve vrcholném vedení (šest mužů a tři ženy) a správní radě (pět mužů a tři ženy); žádá orgán, aby v budoucnu zajistil genderovou vyváženost na úrovni vrcholného vedení; vítá záměr orgánu EIOPA zveřejnit užší seznam kandidátů na jeho předsedu/předsedkyni sestávající z alespoň jedné ženy a jednoho muže; vyzývá orgán EIOPA, aby se inspiroval iniciativami Evropské centrální banky, která nabízí interní programy na podporu žen a posílení rozmanitosti mezi zaměstnanci; vítá zeměpisné zastoupení zaměstnanců v rámci orgánu;

22. pokud jde o kroky v návaznosti na zprávu Účetního dvora z předcházejícího roku, konstatuje, že podle Účetního dvora orgán dosud nedokončil přechod od regulace k dohledu a že by měl na své úkoly spojené s dohledem vyčlenit více lidských zdrojů; konstatuje, že v roce 2021 plánuje orgán přidělit 59,75 dostupných ekvivalentů plného pracovního úvazku (FTE) na hlavní úkoly v oblasti dohledu; vyzývá orgán, aby orgánu příslušnému k udělení absolutoria podával zprávy o dosaženém pokroku;

23. domnívá se, že orgán EIOPA by měl mít určitou flexibilitu při náboru svých zaměstnanců a řízení svých zdrojů, jelikož musí odpovídat naléhavým, specifickým a odborným potřebám odvětví, na která dohlíží;

24. konstatuje, že složení správní rady orgánu EIOPA se zdá být vhodné pro úkoly orgánu v oblasti tvorby pravidel, ale méně již pro jeho pravomoci v oblasti dohledu; znovu opakuje své znepokojení ohledně skutečnosti, že vnitrostátní orgány dohledu mají rozhodující slovo v hlavním řídícím orgánu EIOPA, což znamená, že mají možnost rozhodovat o rozsahu působnosti opatření orgánu EIOPA v oblasti přezkumu své vlastní výkonnosti (peer review); zdůrazňuje, že nedostatek zdrojů brání orgánu EIOPA v plnění jeho povinností nezávisle na členských státech ([2]);

25. domnívá se, že kombinace zkušeností z veřejného i soukromého sektoru, které mají jeho zaměstnanci, je orgánu EIOPA ku prospěchu; domnívá se, že je třeba vyzkoušet systémy k přilákání talentovaných pracovníků ze soukromého sektoru do veřejného sektoru a naopak, se zavedením minimálních záruk na podporu nezávislosti obou těchto sektorů; domnívá se, že na dodržování pravidel v této oblasti by měly dohlížet společné orgány Unie, které by měly zohledňovat konkrétní okolnosti každého případu;

Prevence a řešení střetů zájmů a transparentnost

26. bere na vědomí opatření, která již orgán zavedl, a jeho pokračující snahy o zajištění transparentnosti, prevence a kontroly střetů zájmů a ochrany oznamovatelů; konstatuje, že orgán na svých internetových stránkách zveřejňuje přehled schůzí s externími zúčastněnými stranami; bere na vědomí, že v roce 2019 byl vyšetřován jeden případ střetu zájmů; zjišťuje, že na internetových stránkách orgánu nejsou zveřejněny životopisy ani prohlášení o zájmech některých členů jeho dozorčí rady, což se týká i členů správní rady; vyzývá orgán, aby zveřejnil životopisy a prohlášení o zájmech členů své správní rady a podal orgánu příslušnému k udělení absolutoria zprávu o opatřeních přijatých v tomto ohledu;

27. všímá si komentářů z předchozího roku, které se týkají problému střetů zájmů, jež vznikají v důsledku tzv. otáčivých dveří, a zdůrazňuje, že je nutné, aby agentury postupovaly jednotně; konstatuje, že etická pravidla orgánu byla revidována a nyní jsou předmětem schvalování Komise; vyzývá orgán vyvinutí veškerého úsilí nutného k tomu, aby se fenoménu otáčivých dveří předcházelo; vyzývá orgán, aby orgán příslušný k udělení absolutoria podrobně informoval o stavu žádosti o schválení revidovaných etických pravidel;

28. vyzývá orgán, aby provedl doporučení evropské veřejné ochránkyně práv ve věci 2168/2019/KR, a to zejména uplatněním možnosti, aby bylo v případě potřeby vedoucím pracovníkům orgánu zakázáno po skončení jejich funkčního období nastoupit na určité pozice, dále pak stanovením kritérií pro umožnění zaměstnancům přesunout se do soukromého sektoru, informováním kandidátů na vedoucí pozice orgánu o těchto kritériích při předložení jejich přihlášky a zavedením interních postupů k zajištění toho, aby v okamžiku, kdy se některý zaměstnanec přesune na jiné pracovní místo, byl jeho přístup k důvěrným informacím s okamžitou platností zrušen; dále vyzývá orgán, aby zvážil prodloužení dvanáctiměsíčního povinného období „vychladnutí“ pro vedoucí pracovníky, kteří zvažují přesun na jiné pracovní místo, jenž by mohl vést ke střetu zájmů po skončení pracovního poměru ve veřejném sektoru;

29. vyzývá orgán EIOPA, aby se inspiroval zveřejněnými stanovisky Etického výboru Evropské centrální banky k případům střetů zájmů a výdělečné činnosti po skončení funkčního období, s cílem posílit transparentnost ohledně potenciálních střetů zájmů a výdělečné činnosti po skončení funkčního období;

Vnitřní kontroly

30. konstatuje, že útvar interního auditu Komise (IAS) vydal auditní zprávu o řízení lidských zdrojů a etických otázkách, na jejímž základě bylo vydáno šest doporučení ke zlepšení a k provádění akčního plánu; všímá si, že na konci roku 2019 nebyla stále splněna čtyři důležitá doporučení; naléhavě vyzývá orgán, aby o stavu provádění těchto doporučení informoval orgán příslušný k udělení absolutoria;

([2]) Viz zvláštní zpráva Účetního dvora: „Ve všech svých činnostech se orgán EIOPA značnou měrou opírá o spolupráci s příslušnými vnitrostátními orgány, ne vždy však získá jejich podporu. (…) S pouhými dvaceti zaměstnanci, kteří se věnují problematice dohledu, a dalšími sedmi, kteří pracují na souvisejících tématech, čelí orgán EIOPA skutečné výzvě, pokud jde o provádění široké škály složitých úkolů, za které nese odpovědnost.“, https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR18_29/SR_EIOPA_CS.pdf

31. bere na vědomí, že útvar IAS zahájil komplexní audit nástrojů pro dohled v oblasti ochrany spotřebitele; konstatuje, že výsledek auditu a následný plán opatření měly být k dispozici do konce roku 2020; vyzývá orgán, aby o výsledcích tohoto auditu orgán příslušný k udělení absolutoria informoval;

32. konstatuje, že nový rámec vnitřní kontroly orgánu byl správní radou přijat v listopadu 2018 a je uplatňován od ledna 2019; bere na vědomí, že útvar vnitřní kontroly orgánu provedl první roční hodnocení celého systému podle nového rámce vnitřní kontroly a dospěl k závěru, že došlo k zavedení všech složek a zásad a fungují podle plánu; vyzývá orgán, aby informoval o tom, jak byly při tomto hodnocení zohledněny chyby ve výpočtu výše příspěvků Unie a příslušných vnitrostátních orgánů členských států ESVO a proč se chyby neodhalily v rámci zásad vnitřní kontroly 12 nebo 13;

Další připomínky

33. s ohledem na vystoupení Spojeného království z Unie konstatuje, že orgán vydal v únoru 2019 doporučení ohledně toho, jak přistupovat k přeshraničním obchodním vztahům podle dobíhajících smluv po datu vystoupení, a že orgán nadále pečlivě sledoval vývoj a dodržování pokynů uvedených ve stanoviscích a doporučeních pro odvětví pojišťovnictví;

34. vítá úsilí o zvýšení kybernetické bezpečnosti a ochrany údajů na straně orgánu;

35. vítá úsilí orgánu o zajištění toho, aby pracovní prostředí bylo nákladově efektivní a šetrné k životnímu prostředí a aby ke snižování a kompenzaci jeho emisí CO_2 docházelo v oblasti budov a cestování;

36. pokud jde o další připomínky, které jsou připojeny k rozhodnutí o udělení absolutoria a jsou horizontální povahy, odkazuje na své usnesení ze dne 29. dubna 2021 ([3]) o výkonnosti, finančním řízení a kontrole agentur.

([3]) Přijaté texty, P9_TA(2021)0215.